

ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๕

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สตุถา ภิกขุณฺโณ ทิสฺส อวตฺวา “มหาราช มม สาวกานํ คุมฺเหหิ สทฺธิ วิสุตฺตาโส นตฺถิ, เตน น คตา ภวิสฺสนฺตฺติ วตฺวา กุถานํ อนุปกฺมณการณฺจ อนุปกฺมณการณฺจ ปกาเสนฺโต ภิกขุ อามนฺเตตฺวา อิมํ สุตฺตมาห

“นวหิ ภิกขเว องฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ กุลํ อนุปกฺนตฺวา จ อลํ อนุปกฺนตฺตุ อนุปกฺนตฺวา จ อลํ อนุปฺนีสีทิตฺตุ ๑ กตเมหิ นวหิ มนาเปน ปจฺจกฺกุเจนฺติ, มนาเปน อภิวาเทนฺติ, มนาเปน อาสนํ เทนฺติ, สนฺตมสฺสน น ปริคฺยุหนฺติ, พหุภมฺหิ พหุภํ เทนฺติ, ปณฺธิตฺมฺหิ ปณฺธิตํ เทนฺติ, สกฺกจฺจํ เทนฺติ โน อสกฺกจฺจํ, อนุปฺนีสีทฺหนฺติ ฐมฺมสฺสวณาย, ภาสฺนตฺสฺส รณฺชียนฺติ ๑ อิเมหิ โข ภิกขเว นวหิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคตํ กุลํ อนุปกฺนตฺวา จ อลํ อนุปกฺนตฺตุ อนุปกฺนตฺวา จ อลํ อนุปฺนีสีทิตฺตฺนฺติ ๑

“อิตฺติ โข มหาราช มม สาวกา คุมฺหากํ สนฺติกา วิสุตฺตํ อลภนฺตา น คตา ภวิสฺสนฺติ: โปราณกปณฺฑิตา หิ อวิสุตฺตานิยฺภูจฺฉาเน สกฺกจฺจํ อนุภฺนฺจิมานาปี มรณฺนฺตฺกํ เวหนํ ปตฺวา วิสุตฺตาสิกฺกฺจฺฉานเมว คมฺมฺิสฺสุติ, “กทา ฆนฺเตติ รณฺญา ปุณฺโณ อตีตํ อหาริ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. ราชา “ภิกขุสงฺฆเมณ สทฺธิ มยา วิสุตาสํ กาคํ วัฏฺฏติ, กถนฺนุโฆ
 กริสฺสามีติ, “สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฌาติชิตฺรํ เกเห กาคํ วัฏฺฏติ, เอวํ สนฺเต,
 ทหฺรา จ สามเณฺรา จ ‘สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฌาติ ราชาคิ มม สนฺตํ
 วิสุตฺตฺวา นิพฺพุตํ อากมฺิสฺสนฺตํ จินฺเตตฺวา “เอกํ เม ชิตฺรํ เทนฺตฺวติ สากฺขานํ
 สนฺตํ สาสนํ เปเสสิ, “กตฺรสฺส กสฺส ชิตฺตํ ปุจฺฉิตฺวา อากฺขณฺยยาถาติ
 วตฺวา พฺุเต อาณาเปสิฯ พฺุตา คนฺตฺวา สากฺขิเย ทาริกํ ยาจิสฺสุฯ เต สนฺนํ ปตฺติตฺวา
 “ปฺกฺขนฺตฺริโย ราชา; สเจ น ทสฺสาม, วินาสฺสสฺสตี โน; น โข ปน อมฺเหหิ
 กุเลน สทฺธิโส; กิณฺนุ โข กาคพฺพนฺติ จินฺตยิสฺสุฯ มหานาโม “มม ทาสฺยิยา
 กุจฺฉิสฺมี ชาตา วาสภขตฺติยา นาม ชิตฺตา รูปโสภคคฺปฺตฺตา อตฺถิ, ตํ
 ทสฺสามาติ วตฺวา พฺุเต อห “สาธุ รมฺโฆ ทาริกํ ทสฺสามาติฯ “กสฺส
 ชิตฺตํฯ “สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส จุพฺปีตฺวํ ปุตฺตสฺส มหานามสฺส กสฺส ชิตฺตา
 วาสภขตฺติยา นามาติฯ เต คนฺตฺวา รมฺโฆ อาโรจยิสฺสุฯ ราชา “ยถิ เอวํ สาธุ,
 สีนํ อานนฺธ; ขตฺติยา จ นาม พหุมายา ทาสีชิตฺรํ ปิ ปหิณฺณยฺมฺ, ปิตฺรา สทฺธิ
 เอกภาชเน ภูณฺชนฺตี อานนฺยยาถาติ เปเสสิฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคอเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระศาสดา ไม่ตรัสแล้ว ซึ่งโทษ ของภิกษุ ท. ตรัสแล้วว่า
 ลูกก่อนมหาบพิตร อ. ความคุ้นเคยกับด้วยพระองค์ แห่งสาวก ท. ของอาตมภาพ
 ย่อมไม่มี เพราะเหตุนั้น อ. สาวก ท. ของอาตมภาพ จักเป็นผู้ไม่ไปแล้ว จักเป็น
 ดังนี้ เมื่อทรงประกาศ ซึ่งเหตุแห่งการไม่เข้าไป สู่อะระกุก ท. ด้วย ซึ่งเหตุ
 แห่งการเข้าไป สู่อะระกุก ท. ด้วย ตรัสเรียกมาแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. ตรัสแล้ว
 ซึ่งพระสูตรนี้ ว่า

ลูกก่อนภิกษุ ท. อ. อะระกุก อันมาตามพร้อมแล้ว ด้วยองค์ ท. เก้า อันภิกษุ
 ไม่เข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไปด้วย ครั้นเข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไป
 นั่งใกล้ด้วย ฯ อ. อะระกุก อันมาตามพร้อมแล้ว ด้วยองค์ ท. เก้า เหล่าไหน
 อันภิกษุ ไม่เข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไปด้วย ครั้นเข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไป
 นั่งใกล้ด้วย ฯ (อ. อะระกุก อันมาตามพร้อมแล้ว ด้วยองค์ ท. เก้า เหล่านี้ อันภิกษุ
 ไม่เข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไปด้วย ครั้นเข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไป
 นั่งใกล้ด้วย คือ) อ. ชน ท. ย่อมต้อนรับ ด้วยอาการอันยังใจให้เอิบอาบ
 ย่อมกราบไหว้ ด้วยอาการอันยังใจให้เอิบอาบ ย่อมถวายเป็นซึ่งอาสนะ ด้วยอาการ
 อันยังใจให้เอิบอาบ ย่อมไม่ช้อน ซึ่งวัตถุ อันมีอยู่ ต่อภิกษุนั้น ครั้นเมื่อวัตถุ
 อันมาก มีอยู่ ย่อมถวายเป็น ซึ่งวัตถุอันมาก ครั้นเมื่อวัตถุ อันประณีต มีอยู่ ย่อมถวายเป็น
 ซึ่งวัตถุ อันประณีต ย่อมถวายเป็น โดยเคารพ ย่อมไม่ถวายเป็น โดยไม่เคารพ ย่อมเข้าไป
 นั่งใกล้เพื่ออันฟังซึ่งธรรม เมื่อภิกษุ กล่าวอยู่ (ซึ่งธรรม) ย่อมยินดี ฯ ลูกก่อนภิกษุ
 ทั้งหลาย อ. อะระกุก อันมาตามพร้อมแล้ว ด้วยองค์ ท. เก้า เหล่านี้แล อันภิกษุ
 ไม่เข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไปด้วย ครั้นเข้าไปแล้ว ควรเพื่ออันเข้าไป
 นั่งใกล้ด้วย ดังนี้ ฯ

อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว ว่า คุณก่อนมหาบพิตร อ. สาวก ท. ของอาตมภาพ ไม่ได้อยู่ ซึ่งความคุ้นเคย จากสำนัก ของพระองค์ จักเป็นผู้ไม่ไปแล้ว จักเป็น ด้วยประการฉะนี้แล จริงอยู่ อ. บัณฑิตผู้มีในกาลก่อน ท. แม่ผู้อันพระราชาทรงบำรุงอยู่โดยเคารพ ในที่อันมิใช่เป็นที่ตั้งแห่งความคุ้นเคย ถึงแล้วซึ่งเวทนาอันมีความตายเป็นที่สุด ไปแล้ว ผู้ที่อันมีความคุ้นเคยนั้นเทียว ดังนี้ ผู้อันพระราชาทูลถามแล้ว ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. บัณฑิตผู้มีในกาลก่อน ท. ไปแล้ว ผู้ที่แห่งบุคคลผู้มีความคุ้นเคยนั้นเทียว ในกาลไร ดังนี้ ทรงนำมาแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปล่วงแล้ว ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระราชาทรงดำริว่า เราควรที่จะทำความคุ้นเคยกับภิกษุสงฆ์ เราจักทำอะไรหนอแล ดังนี้ จึงทรงดำริว่า เราควรทำพระธิดาแห่งพระญาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ในพระราชมณเฑียร เมื่อเป็นอย่างนั้น เหล่าภิกษุหนุ่มและสามเณรทั้งหลาย ก็จักเป็นผู้คุ้นเคยแล้ว พวกกันมาสู่สำนักของเราเป็นนิตย์ ด้วยคิดกันว่า พระราชาทรงเป็นพระญาติ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้แล้วจึงส่งพระราชสาส์นไปยังราชสำนักของเจ้าศากยะทั้งหลายว่า ขอเจ้าศากยะทั้งหลาย จงประทานพระธิดาองค์หนึ่ง แก่หม่อมฉัน แล้วทรงรับสั่งบังคับทูตทั้งหลายว่า พวกท่าน พึงถามว่า เป็นพระธิดาของเจ้าศากยะองค์ไหนแล้ว (กลับ) มา ดังนี้ ฯ พวกทูตไปแล้ว ทูลขอเจ้าหญิง กะเจ้าศากยะทั้งหลาย ฯ เจ้าศากยะเหล่านั้น ประชุมกันแล้ว ทรงดำริกันว่า พระราชาเป็นฝักฝ่ายอื่น ถ้าวาพวกเรา จักไม่ให้ ท้าวเธอก็จักทำพวกเราให้ฉิบหาย (พินาศ) แต่โดยตระกูล ท้าวเธอ ไม่เสมอกับพวกเราเลย พวกเราควรทำอะไรกันดี ฯ เจ้ามหานามะ ตรัสว่า ธิดาของหม่อมฉัน ชื่อว่าวาสภขัตติยา ผู้เกิด ในท้องของนางทาสี ถึงความเป็นธิดาผู้มีรูปโฉมงดงามยิ่งนัก มีอยู่ พวกเราจักให้นางนั้น ดังนี้แล้วจึงรับสั่งกะพวกทูตว่า คีละ พวกเรา จักถวายเจ้าหญิง

แต่พระราชฯ พวกทูต ทูลถามว่า เจ้าหญิงเป็นพระธิดาของใคร ฯ เจ้าศากยะ
ทั้งหลาย ตรัสว่า เป็นพระธิดาของเจ้ามหานามศากยราช ผู้เป็นพระโอรส
ของพระเจ้าอาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชื่อว่าวาสภขัตติยา ฯ ทูตเหล่านั้น
จึงไปกราบทูลแต่พระราชฯ (ของตน) ฯ พระราชฯ ตรัสว่า ถ้าอย่างนั้นก็ดีละ
พวกท่านจงรีบนำมาเถิด ก็ธรรมดาว่าพวกกษัตริย์มีเล่ห์กลมาก พึงส่งแม่ลูกสาว
ของนางทาสีมา (ก็ได้) พวกท่านพึงนำพระธิดาผู้เสวยอยู่ในภานะเดียวกัน
กับพระบิดามาเถิด ดังนี้แล้ว จึงส่งทูตทั้งหลายไป ฯ
